

Zpráva o stavu životního prostředí v obci Nový Malín

„**ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ** je vše, co nás a vše živé obklopuje a vytváří podmínky pro život člověka i ostatních organismů. Je to *vzduch, voda, půda, živá i neživá příroda* a také *energie*. Obec a jeho nejbližší okolí je malým světem, ve kterém hrají vztahy mezi člověkem a životním prostředím velkou roli. Tato zpráva je určena všem, kterým není lhostejný stav životního prostředí v Novém Malíně.“

Obsah

Kapitola 1: Úvodní slovo starosty	3
Kapitola 2: O městě a lidech	3
Poloha obce	4
Administrativní členění	4
Historie města	4
Obyvatelstvo	5
Obecní úřad a hospodaření	5
Ekonomická struktura a priority rozvoje	5
Problémy obce	6
Další	6
Kapitola 3: Životní prostředí obce v souvislostech	7
Charakteristika krajiny a využití území	7
Území narušené těžbou	8
Zemědělství, lesnictví a průmysl	8
„Metabolismus“ obce	9
Voda	9
Energie	10
Odpady	10
Doprava	11
Kapitola 4: Aktuální téma	12
Kapitola 5: Odpady	13
Kapitola 6: Ovzduší	17
Kapitola 7: Voda	21
Kapitola 8: Hluk	24
Kapitola 9: Veřejná zeleň	26
Kapitola 10: Ochrana přírody a využití území	28
Příloha: Mapa významných prvků	32

Kapitola 1: Úvodní slovo starosty

Vážení spoluobčané Nového Malína,

na následujících stránkách naleznete velké množství údajů, tabulek a grafů, které představují jednotlivé tematické okruhy životního prostředí v naší obci. Údaje jsou shromážděny k první čtvrtině roku 2018. Tento dokument komplexně hodnotí obec Nový Malín ve vztahu k životnímu prostředí a dává do souvislosti širší vztahy v území. Předkládá ucelený pohled na potřeby naší obce a našich obyvatel v souladu se zásadami udržitelného rozvoje naší obce.

Problematice životního prostředí byla v naší obci během posledních let věnována značná pozornost s cílem zlepšovat jeho kvalitu a zároveň se pokusit využít finančních zdrojů především z programů Evropské unie. Byly realizovány, a v příštích letech ještě budou probíhat, projekty zaměřené na obnovu zeleně, na zkvalitnění odpadového hospodářství a udržení vody v krajině. I když se mnohé udělalo, velké množství úkolů ještě zbývá.

Ochrana životního prostředí s cílem zajistit jeho kvalitu pro současné i budoucí obyvatele naší obce je trvalou prioritou a závazkem pro budoucnost.

Mimořádným přínosem této publikace je její srozumitelnost pro laickou veřejnost.

Josef Minář

starosta obce

Kapitola 2: O městě a lidech

Poloha obce

Obec Nový Malín leží necelý kilometr od okresního města Šumperk. Katastrální území obce se nachází většinou v šumperské kotlině a zalesněným výběžkem zasahuje až do kopců Hraběšické hornatiny ke Kamennému vrchu (952 m). Celková katastrální plocha obce má rozlohu 2 732,63 ha a rozkládá se v nadmořské výšce cca 340 m n. m.

Administrativní členění

Obec Nový Malín administrativně náleží do Olomouckého kraje. Obec spadá do správního obvodu obce s rozšířenou působností Šumperk. Na západní okraj Nového Malína souvisle navazuje místní část Plechy a na severní okraj místní část Mladoňov.

Historie města

Obec Nový Malín se až do roku 1947 jmenovala Frankštát. Tento název byl převzat z německého Frankstadt, po zakladatelích, kteří byli pravděpodobně Frankové, nebo od jména Frank, tzn. odvozeně od jednoho z nich. Původní osada vznikla v kopcích uvnitř lesa jako Mlýnská ves (Mühlhofel) a rozrůstala se podél potoka směrem dolů až na území dnešního Malína. První písemné zprávy jsou z roku 1350. Již ve 13. století se v okolí obce údajně těžila měď, později i stříbro, o čemž svědčí šachty a štoly v okolních lesích. Roku 1398 byla obec psána jako městečko. V roce 1569 byl Frankštát spolu s jiným zbožím prodán městu Šumperk, a od roku 1583 byl opět uváděn již jen jako ves. V držení Šumperka zůstal Frankštát až do roku 1848, kdy bylo poddanství zrušeno.

V polovině 19. století se ve Frankštátu začala rozvíjet průmyslová výroba. Počátkem 20. století měl Frankštát již 2 320 obyvatel a 253 domů. K německé národnosti se tehdy hlásilo 95 procent obyvatelstva, zbytek tvořila česká a částečně i slovenská menšina. Hospodářský rozmach zbrzdila 1. světová válka. Vznik samostatné Československé republiky v roce 1918 přinesl sice pozitivní prvky pro českou menšinu v oblasti školství, kultury, tělovýchovy (Sokol) i činnosti společenských organizací. Přesto však výrazná německá většina obyvatel (92 %) ovlivňovala život v obci.

Poklidnou dobu narušila mobilizace, která byla vyhlášena v květnu 1938, a v říjnu došlo k záboru území německým vojskem. V letech 1943-1945 i na území Frankštátu působili partyzáni, převážně z okolních obcí. Situace vyústila v roce 1945, kdy 8. května německá armáda ustoupila a obec osvobodila Sovětská armáda.

Po roce 1945 došlo k vysídlení místního německého obyvatelstva a jejich místo zaujalo české obyvatelstvo. Mezi nimi bylo mnoho i tzv. volyňských Čechů přicházejících z území obsazených

Sovětským svazem. V roce 1947, na slavnostní národní pouti, byla obec přejmenována na Nový Malín.

Postupem doby se Malín stával stále výrazněji předměstím Šumperka. Po dobu tří let (v období 1949-1952) byl dokonce součástí tzv. velkého Šumperka, který tvořilo mimo Šumperk ještě dalších šest okolních obcí. Toto spojení se ukázalo zejména ekonomicky neefektivní a administrativně nezvládnutelné, takže již v roce 1953 se Nový Malín uvádí opět jako samostatná obec. Léta 1968-1989, z demografického hlediska, byla poznamenána nárůstem počtu obyvatel v důsledku stěhování, ale i vyšší natality, tj. počtu nově narozených dětí.

Obyvatelstvo

Počátkem 20. století se téměř 95 % obyvatelstva obce hlásilo k německé národnosti, zbytek tvořila česká a částečně i slovenská menšina. Po skončení 2. světové války došlo k odsunu německého obyvatelstva a jejich místo zaujalo české obyvatelstvo.

V současné době (k 31. 12. 2017) bylo v obci Nový Malín hlášeno 3 492 obyvatel a průměrný věk obyvatel byl 37,4 let. Počet obyvatel mladších 15 let (720 osob) převažoval nad počtem obyvatel nad 65 let (432 osob). Nezaměstnanost v roce 2017 činila 3,60 %.

Počet obyvatel Nového Malína má vzrůstající tendenci v důsledku vhodné polohy obce jako příměstské oblasti a snadné dostupnosti okresního města Šumperk, rovněž v důsledku rostoucí výstavby nových rodinných domů a technické infrastruktury.

Tabulka: Vývoj počtu obyvatel obce Nový Malín (k 31. 12.) | Zdroj: ČSÚ

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvatel	3 326	3 367	3 393	3 436	3 474	3 492

Obecní úřad a hospodaření

Celkové příjmy obce za rok 2017 byly 73,087 mil. Kč a celkové výdaje činily 73,092 mil. Kč. V roce 2017 existovaly 2 příspěvkové organizace obce: Základní škola a Mateřská škola Nový Malín a Ústav ekologického vzdělávání, Mladoňov. Obec má 15 zastupitelů a 5 členů rady obce.

Ekonomická struktura a priority rozvoje

Největším zaměstnavatelem v obci je firma Provozní Nový Malín s.r.o., která vykonává především stavební činnost pro obec Nový Malín a v současné době provozuje sběrný dvůr a komunitní kompostárnu. Provozní Nový Malín s.r.o. zaměstnává cca 70 zaměstnanců. Další firmy na území obce jsou převážně živnostníci a drobní podnikatelé. Na území obce se nenachází žádný významný průmyslový podnik. Převážná většina produktivního obyvatelstva (cca 80 %) do práce dojíždí, zejména do nedalekého města Šumperk.

Obec Nový Malín má v současné době rostoucí tendenci, což je dáno nejen rostoucí výstavbou nových rodinných domů, tak i výstavbou technické infrastruktury.

Problémy obce

Jedním z problémů obce je sucho. Jelikož obci Nový Malín není lhostejný celospolečenský problém sucha a změn klimatu, tak se snaží aktivně přistupovat k tomuto problému, a to zejména budováním nádrží a zasakovacích průlehů. Dalším z problémů, které se suchem souvisí, je eroze půdy. Existují dva významné druhy erozí, které ovlivňují udržitelný rozvoj. Jedním druhem eroze je eroze větrná, která sice obec ohrožuje, ale její činnost není natolik výrazná. Druhým druhem eroze je eroze vodní, která má na území obce největší vliv.

Z dalších nedostatků je například chybějící napojení cyklostezkami na okolní obce, neuspokojivý stav chodníků a místních komunikací. Nepříjemnosti představují i některé zásahy do krajiny na území obce, rozšíření invazivních a nepůvodních rostlin (např. bolševník, křídlatka). Zlepšení může doznat i prostupnost volné krajiny.

Další

Občanská infrastruktura umožňuje rozvoj sportovní, kulturní a společenské činnosti, která má v obci dlouholetou tradici. Počtem nejsilnější je Sokol a Sbor dobrovolných hasičů. Z dalších organizací a spolků je možno jmenovat Myslivecký svaz, Svaz chovatelů, Svaz zahrádkářů, včelařů, Červený kříž, Svaz protifašistických bojovníků, Svaz invalidů a další.

Tabulka indikátorů ke kapitole 2

Indikátor	Jednotka	2016	2017
Hustota zalidnění	obyv./km ²	127,13	127,79
Plocha administrativního území na obyvatele	ha	0,79	0,78
Počet obyvatel	osoby	3 474	3 492
Průměrný věk obyvatel	let	37,7	37,4
Porodnost (živě narození na 1000 obyvatel)	na 1000 obyv.	11,23	11,45
Úmrtnost (zemřeli na 1000 obyvatel)	na 1000 obyv.	8,35	5,73
Přirozený přírůstek (na 1000 obyvatel)	na 1000 obyv.	2,88	5,72
Migrační přírůstek/saldo (na 1000 obyvatel)	na 1000 obyv.	8,06	5,73
Celkový přírůstek (na 1000 obyvatel)	na 1000 obyv.	10,94	11,45
Výstavba nových bytů	byty/1000 obyv.	2,30	7,45
Míra podnikatelské aktivity	reg. subjektů/1000 obyv.	-	216,18
Index ekonomického zatížení	Index	47,39	49,23
Registrovaná míra nezaměstnanosti	%	5,07	3,60

Kapitola 3: Životní prostředí obce v souvislostech

Charakteristika krajiny a využití území

Vlastní obec tvoří dvě katastrálních území: Nový Malín a Mladoňov u Oskavy. Celková výměra řešeného území činí 2 732,63 ha, z toho k.ú. Nový Malín zaujímá rozlohu 1 964 ha, Mladoňov u Oskavy 768 ha. Administrativní území obce Nový Malín leží v Hanušovické vrchovině. Ze západu zde zasahuje rovinatá Šumperská kotlina, na severovýchodě se zvedá Hraběšická hornatina a z jihu zabíhá zvlněná Úsovská vrchovina. Intravilán obce Nový Malín se nachází v nadmořské výšce okolo 340 m n.m., která se však směrem k Hraběšické hornatině a Úsovské vrchovině prudce zvedá až na 460 m n. m. Na vrcholech a na hřebtech jsou časté skalní útvary, převážně to jsou izolované skály, skalní hradby a mrazové sruby. Reliéf je hluboko rozčleněn zaříznutými údolními vodními toků, především Malínským potokem, který pramení v Hraběšické hornatině ve výšce přibližně 800 m n. m. a protéká celým intravilánem obce Nový Malín, dále pak Mladoňovským potokem a Hraběšickým potokem. Pohořím prochází hlavní evropské rozvodí mezi Severním a Černým mořem.

Více než třetina řešeného území je součástí chráněné krajinné oblasti (CHKO) Jeseníky. Na území obce se nachází významné prvky ekologické stability. Je zde vymezeno regionální biocentrum č. 433 - Malínský kopec, jehož část je součástí Evropsky významné lokality Natura 2000 - Údolí Malínského potoka. Probíhá tu nadregionální biokoridor K 91 a regionální biokoridor č. 895. Dále se na území obce nachází 14 lokálních biocenter (Ptačí skály, Pod březovým vrchem, Pod kopcem, U dobré nálady, Mladoňov, Luže, Pod Hraběšicemi, Pod Krásným, U letiště, Pod mohylou, Pod tratí, Nad vodojemem, Pod Kobylou, Poldr) a další lokální biokoridory.

Nová koncepce územního plánu obce (2011), vzhledem k silnému projevu vodní a větrné eroze v západní části řešeného území (mimo zastavěné území), navrhuje zakládání nových ekologicky stabilních porostů převážně liniového charakteru, vytvářejících jednak protierozní opatření, jednak opticky rozčleňující stávající nedělené nadměrné plochy polí. Koncepce územního plánu klade důraz na posílení ekologické stability krajiny, kdy rozsáhlé zemědělské celky nesmí být dále zvětšovány, naopak je žádoucí provést diverzifikaci zemědělského půdního fondu s vytvářením protierozních bariér. Je navržena realizace suchého poldru pro ochranu zastavěného území obce proti extravilánovým přívalovým vodám. Díky své zeměpisné poloze má řešené území vysoký rekreační potenciál. Územní plán stabilizuje a doplňuje stávající plochy rekreace, které jsou dominantně zastoupeny především v okolí vodní nádrže Krásné a v místní části Mladoňov. Dále stanovuje nové plochy pro bydlení či rozšíření stávající výroby. Navrženým rozvojem (urbanizací) území nesmí dojít k narušení nebo zhoršení stávajícího krajinného rázu, jehož součástí je i zastavěné území obce. Musí být plně respektovány a zachovány významně se pozitivně uplatňující kulturní dominanty, nezastavěné a nenarušené krajinné horizonty a místa významných a panoramatických pohledů a výhledů na krajinu.

Území narušené těžbou

Již ve 13. století se v okolí obce těžilo stříbro, o čemž svědčí šachty a štoly v okolních lesích řešeného území, například bývalá štola Walihloch poblíž pramene Malínského potoka. Většina těchto štol a šachet je dnes již zavalená.

Ve správním území obce Nový Malín se dnes nachází několik ložisek nerostných surovin vyznačených jako plochy nadmístního významu. Ložisko využitelné částečně nebo podmíněčně po splnění vybraných technických a environmentálních podmínek se nachází na západním okraji řešeného území a přesahuje na území obce Dolní Studénky - jedná se o:

- „chráněné ložiskové území Nový Malín“ (13020000) s těžbou cihlářské suroviny, jejíž kořeny sahají až do 19. století,
- „dobyvací prostor Nový Malín“ (70355),

kdy ložisko již bylo vytěženo, těžba ukončena a následně byla plocha využívána jako skládka komunálního odpadu. Skládka je rovněž ukončena a byla již provedena její rekultivace. Pozemek má nyní charakter pastviny. Na jeho jižní části, která je svažitá, se nachází náletové dřeviny. V severní části pozemku je remízek, na kterém se nachází 22 topolů a 8 jív. Z uvedených důvodů zde územní plán obce nenavrhuje žádné nové plochy pro těžbu nerostných surovin. CHLÚ ani DP nebyly dosud zrušeny.

Ložiska využitelná v plném rozsahu se nacházejí severně od části obce Mladoňov (přesahuje na území obce Oskava) s těžbou stavebního kamene (rula), které má v současnosti ukončenou činnost. A severně od části obce Nový Malín, lokalita Krásné (přesahuje do obcí Hraběšice a Vikýřovice) se jedná o:

- „chráněné ložiskové území Mladoňov“ (3031300), kde se těží stavební kámen - amfibolická rula,
- „dobyvací prostor Mladoňov“ (70603),

kdy ložisko je částečně vytěženo, respektováno, ale územní plán nenavrhuje budoucí těžbu.

Při samotné těžbě i při jejím ukončení a následné rekultivaci je prioritou obce akceptovat stávající charakter ochrany prvků ÚSES, případně podpory jeho funkce v cílovém stavu a posoudit důsledky pozitivního vývoje vzniku unikátních biotopů pro potřebnou biodiverzitu a tvorbu ÚSES.

Zemědělství, lesnictví a průmysl

V okolí obcí Nový Malín a Mladoňov jsou silně patrné kontrasty mezi volnou krajinou s velkými komplexy lesů a zemědělské půdy a intenzivně využívaným územím intravilánu. Řešené území obce Nový Malín lze charakterizovat jako zemědělsko-lesní krajinu s významným zastoupením orné půdy a trvalých travních porostů. Jedná se o území s vysokou intenzitou velkoplošného zemědělského využívání území a významným podílem lesních porostů. V severní části řešeného území je charakteristickým znakem krajinného rázu kontrast přírodního prostředí lesů s rozsáhlými plochami sportovního letiště Nový Malín, rekreačně využívanou vodní nádrží a navazujícími plochami individuální rekreace, které se poměrně hluboko zařezávají do lesních porostů. Atraktivní okolní krajina, úrodná poloha sídla, CHKO Jeseníky, komplexy lesů, blízkost okresního města Šumperk, letiště, vodní nádrž Krásné a další souvislosti, činí z Nového Malína

sídlo s významným rekreačním i turistickým potenciálem. Atraktivita tohoto území je však i jeho potenciálním ohrožením, ve smyslu vysokých požadavků na novou zástavbu v dosud volné krajině.

V polovině 19. století se zde začala rozvíjet průmyslová výroba. Obec Nový Malín byla známá především závody na výrobu šamotového a hliněného zboží, likérkou či cihelnou založenou na konci 19. století, které jsou však v současné době již zaniklé. Nový Malín je nyní převážně zemědělskou obcí. V roce 1991 se pod názvem ZD Nový Malín místní JZD osamostatnilo, v dnešní době ale na pozemních družstva hospodaří firma Mespol Medlov a.s. Na hranici se sousedním k.ú. obce Hraběšice se nachází kamenolom, kde těží rulu firma EKOZIS spol. s r.o., zabývající se zpracováním kamene. V rámci územního plánu obce (2011) je vzhledem k velkým zásobám dřeva v okolí navržen rozvoj dřevozpracujícího průmyslu a rozšíření stávajícího areálu pily na severním okraji Nového Malína (Lesní statek TŘEMEŠEK, v.o.s.), dále rozvoj ekologického zemědělství a pastvinářství.

„Metabolismus“ obce

Každé území, tedy i prostředí obce/města, potřebuje k životu obyvatel v něm bydlících vodu a energetické zdroje (elektrická energie, plyn, fosilní paliva), které se na území obce spotřebovávají a přetvářejí na odpadní látky. Mezi takové patří například komunální odpady, odpadní vody, emise znečišťujících látek do ovzduší atd. Jednotlivé typy energie se mohou přímo na území obce vyrábět nebo, což je častější, dovážet. Podobně to platí i u odpadních látek - některé zůstávají na území města, jiné jej opouštějí. Všechny energetické i materiální toky lze vyčíslit a vypočítat míru závislosti města na okolním prostředí a míru zatěžování životního prostředí odpadními látkami. Zjednodušeně lze říci, že čím jsou míra energetické závislosti města na okolí a míra zatěžování životního prostředí nižší, tím je vyšší míra „udržitelnosti“ života města.

Voda

Východní území obce Nový Malín se překrývá s územím chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) Jeseníky. Tato oblast chrání vodní odtoky z Jeseníků, které jsou důležitým zdrojem pro významné vodní toky v oblasti.

Zásobování pitnou vodou území, které se sestává z katastrálního území Nový Malín a z katastrálního území Mladoňov u Oskavy je prováděno vodovodním systémem Nový Malín a vodovodním systémem Mladoňov, které jsou v majetku i ve správě obce Nový Malín (Provozní Nový Malín s.r.o.). Obyvatelé jsou ve 99 % případů napojeni na vodovodní systém.

Vodovodní systém, kterým je zastavěné území obce Nový Malín zásobováno pitnou vodou byl budován od roku 1932 a do dnešního stavu byl doplněn v letech 1985 - 1994. Jako hlavní zdroj vodovodního systému Nový Malín původně sloužily pouze jímací zářezy v lokalitě zvané „Malínský les“. K posílení zdroje vodovodního systému Nový Malín byly realizovány vodní zdroje - prameniště „Luže“, jímací zařízení „Pod lesem“ a „Zajícovo pole“. Pitná voda je hygienicky zabezpečována chlorováním, prováděným ve vodojemech. Zastavěné území obce Nový Malín je zásobováno pitnou vodou ve čtyřech tlakových pásmech.

Vodovodní systém, kterým je zásobováno pitnou vodou zastavěné území místní části obce Nový Malín - Mladoňov, byl zprovozněn v roce 2007. Odběr podzemních vod pro k.ú. Mladoňov je realizován z vrtané studny na p.č. 1117/2 a obec je zásobována ve dvou tlakových pásmech.

Dokumentace „Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje“ - VODING s.r.o. 2004 uvádí pro obec Nový Malín, že stávající systém zásobování pitnou vodou je vyhovující i do budoucna a proto se o výstavbě nových zařízení neuvažuje. Do budoucna je nutná jen postupná rekonstrukce starých litinových a ocelových řadů.

Odkanalizování území, které sestává z katastrálního území Nový Malín a Mladoňov u Oskavy je řešeno oddílným kanalizačním systémem. Kanalizační systém Nový Malín i kanalizační systém Mladoňov jsou v majetku i ve správě obce Nový Malín (Provozní Nový Malín s.r.o.). Na dané kanalizační systémy je připojeno 99 % obyvatel obce.

Mechanicko-biologická ČOV Nový Malín s kapacitou 4 420 ekvivalentních obyvatel (EO) byla postavena v roce 2012 a pracuje na principu nízko zatěžená aktivace s aerobní stabilizací kalu. Snížení koncentrace dusičnanů v odtoku z ČOV je zabezpečeno předřazenou denitrifikací. Do té doby (od r. 1997) byly splaškové odpadní vody z obce vedeny výtlakem do kanalizační sítě města Šumperk (Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a.s.). Objekt ČOV je umístěn v prostoru stávající čerpací stanice splaškových odpadních vod. Recipientem odtoku z ČOV je Malínský potok.

Splaškové odpadní vody ze zastavěného území obce Nový Malín - Mladoňov jsou zneškodňovány v ČOV, která je situována na pravém břehu Mladoňovského potoka, v dolní části zastavěného území. ČOV je realizována jako malá kompaktní biologická čistírna odpadních vod, pracující na stejném principu jako ČOV Nový Malín. Recipientem odtoku z ČOV Mladoňov je Mladoňovský potok.

Dešťové vody jsou v maximální míře jímány u jednotlivých nemovitostí a jsou využívány k užitným účelům, jako např. zalévání zahrad a zeleně.

Energie

Pro život obce jsou klíčové dodávky energie. Obec nemá zpracovanou samostatnou územní energetickou koncepci. Na území obce se nenachází žádný významný energetický zdroj.

Dodavatelem zemního plynu v obci Nový Malín je společnost RWE GasNet, s.r.o. a dodavatelem elektrické energie je společnost ČEZ Distribuce a.s. Z obnovitelných zdrojů energie se na území obce nachází malá vodní elektrárna, kterou provozuje Provozní Nový Malín s.r.o. a větrná elektrárna v soukromém vlastnictví v Mladoňově.

Odpady

Jedním z produktů „metabolismu obce“ jsou, kromě již zmíněných odpadních vod, odpady. Ty se rozdělují na odpady z domácností - komunální - a odpady z drobných živnostenských provozoven - odpady podobné komunálním. Další velkou skupinu tvoří odpady průmyslové a zemědělské. V Novém Malíně je zaveden systém třídění komunálního odpadu za účelem materiálového využití vyseparovaných komodit. Zbytkový směsný komunální odpad je

odstraňován ukládáním na skládku odpadů SUEZ Rapotín (81,04 %). Materiálově je využito 18,96 %, odpadů, které byly separovány tříděním. Rovněž původci odpadu podobného komunálního, stejně jako původci odpadů průmyslových a zemědělských mají povinnost odpady třídit, zpracovávat, případně odstraňovat. Likvidaci odpadů zajišťuje firma Marius Pedersen, a.s., sběrný dvůr provozuje Provozní Nový Malín s.r.o. V obci se také nachází komunitní kompostárna, která je určena pro biologicky rozložitelný rostlinný materiál (např. tráva, listí, větve, piliny, apod.) z údržby zeleně a zahrad.

Doprava

Významným faktorem zatěžujícím životní prostředí obce je doprava. Její negativní důsledky se projevují zejména ve zvýšené úrovni hluku v blízkosti komunikací, vyšší prašnosti a vyšší míře znečištění ovzduší.

Z hlediska silniční dopravy obcí Nový Malín prochází následující silnice:

- II/446Olomouc - Šumperk - Staré Město p. Sněžníkem - státní hranice
- III/446 31Nový Malín - Mladoňov - Mostkov
- III/446 32Nový Malín - Krásné
- III/446 33Mladoňov - Třemešek - Oskava
- III/446 35Nový Malín - Třemešek - Dolní Studénky
- III/446 38Šumperk - Hraběšice - Rudoltice

Z hlediska železniční dopravy leží obec Nový Malín na železniční trati č. 290 ze Šumperka do Uničova a Olomouce.

Meziměstská autobusová hromadná doprava je zajišťována pravidelnými autobusovými linkami. Ve správním území obce Nový Malín je 12 autobusových zastávek.

Na území obce Nový Malín se nachází veřejné civilní letiště Aeroklubu Šumperk. Letiště má dvě vzletové a přistávací dráhy (VPD).

Dále je na území obce Nový Malín dostupná dobíjecí stanice elektromobilů, kterou provozuje společnost RPSnet s.r.o. a která je umístěna vedle Obecního úřadu Nový Malín.

Tabulka indikátorů ke kapitole 3

Indikátor	Jednotka	2017
Podíl veřejných výdajů na ochranu ŽP na celkových výdajích	%/rok	5,09
Roční veřejné výdaje na ochranu ŽP na obyvatele	Kč/obyv./rok	1 066,15
Délka cyklostezek na území obce	km	2,29
Rozloha pěších zón v obci	m ²	-
Rozloha obytných zón	m ²	17 968
Počet starých ekologických zátěží	počet	0

Kapitola 4: Aktuální téma

Obec Nový Malín má zpracovanou studii protierozních a protipovodňových opatření a opatření na udržení vody v krajině. 10 let se obci tyto záležitosti dařilo bez problémů realizovat. Přibližně od roku 2014 jsou tyto snahy blokovány různými ekologickými sdruženími a zapsanými spolky, které se usilovně odvolávají proti všem řízením. Zejména řízení o umístění stavby a povolení stavby jsou těmito sdruženími značně napadána a protahována. Řešení těchto odvolání místními a krajskými úřady jsou zdlouhavá a trvají několik let. Pokud se legislativa neupraví tak, aby zabránila těmto negativním jevům, můžeme bojovat proti suchu pouze ve sdělovacích prostředcích, finanční prostředky zůstanou nevyužity, povrchová voda bude dále odtékat a hladina podzemních vod bude nadále klesat.

Kapitola 5: Odpady

Co ovlivňuje produkci odpadu?

Odpady jsou jedním z významných produktů lidské činnosti. Odpad, jenž je produkován obyvateli na území obce, se nazývá komunální odpad (KO). Nevýrobní podniky a podnikatelé (fyzické a právnické osoby) produkují odpad definovaný jako „odpad podobný komunálnímu“. Z výroby a zemědělství pochází odpad průmyslový, resp. zemědělský. Množství dále nevyužitelného komunálního odpadu mohou ovlivňovat sami občané tím, že vzniklý odpad třídí. Mnohem účinnější je ovšem předcházení vzniku odpadu.

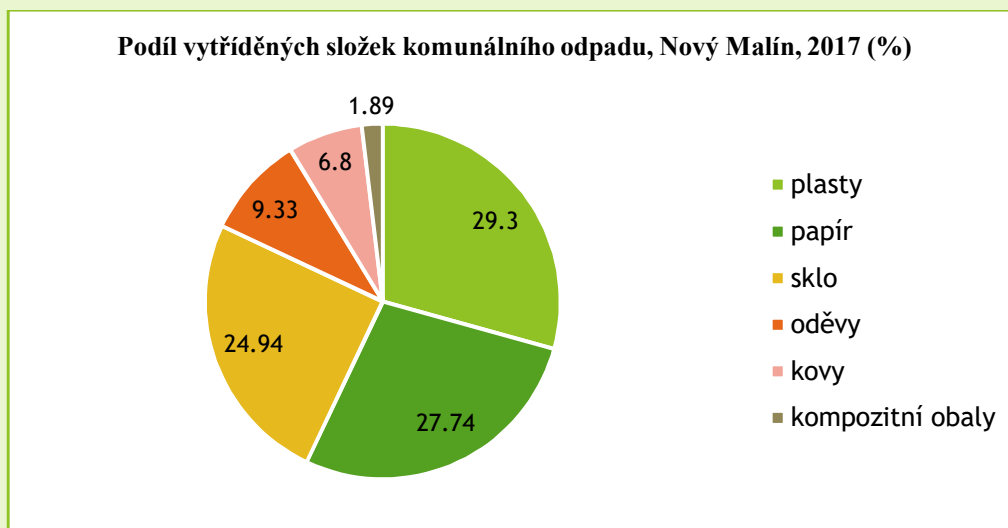
Z obecného hlediska ovlivňuje množství vytříděného odpadu kromě výše ročního poplatku za směsný komunální odpad také dostupnost a množství nádob na sběr tříděného odpadu. Významný vliv v třídění odpadu sehrává také osvěta a informovanost obyvatel. V obci Nový Malín mají zaveden poplatek za výsyp odpadu, nikoliv poplatek za občana.

Významné riziko pro životní prostředí představuje nebezpečný odpad, jako jsou rozpouštědla, čisticí prostředky, baterie, barvy, zářivky, atd. Vliv na množství vytříděného nebezpečného odpadu má kromě již výše zmíněné osvěty obyvatel i dostatek možností pro oddělený sběr (sběrné středisko odpadu). V současnosti tuto možnost zajišťuje sběrný dvůr na adrese Nový Malín 83 (parcelní č. 146, 147, 148, 149/1 k.ú. Nový Malín) provozovaný firmou Provozni Nový Malín s.r.o.

O nakládání s odpady v obci, aktualitách a změnách v této oblasti jsou občané informováni prostřednictvím místního zpravodaje (Malínské noviny), úřední desky, místního rozhlasu a internetu.

Jaká je produkce odpadů a jeho složek?

V obci Nový Malín se za rok 2017 vyprodukovalo celkem 821,176 tun komunálního odpadu, což odpovídá hodnotě 235,16 kg komunálního odpadu na obyvatele. Z celkového množství komunálního odpadu bylo v roce 2017 vytříděno 18,96 % jednotlivých složek. Největší množství vytříděných složek připadá na plasty (29,30 %), následuje papír (27,74 %), sklo (24,94 %), oděvy (9,33 %), kovy (6,80 %) a kompozitní obaly (1,89 %).

Nástroje odpadového hospodářství

- Zákon 185/2001 Sb., o odpadech a změně některých dalších zákonů
- Obecně závazná vyhláška obce Nový Malín č. 1/2016, o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- Obecně závazná vyhláška obce Nový Malín č. 2/2016, kterou se stanoví systém komunitního kompostování
- Plán odpadového hospodářství obce

Na území obce Nový Malín neexistuje žádná skládka, odpad je skládkován mimo administrativní území obce.

Sběr tříděných složek odpadu

Pro shromažďování komunálních odpadů (tzn. krátkodobé soustředování odpadů do shromažďovacích prostředků před dalším nakládáním) po vytrídění, jsou k dispozici kovové a plastové kontejnery o objemu 110 l - 1 100 l.

Obec zajišťuje sběrné nádoby pouze na sklo, elektrozařízení a textil. Na plasty, kompozitní obaly a papír obec sběrné nádoby nezajišťuje, jelikož sběr těchto složek probíhá tzv. „pytlovým“ sběrem, viz. níže.

Do **bílých kontejnerů** patří čiré skleněné láhve od nápojů, skleněné nádoby a skleněné střepy.

Do **zelených kontejnerů** patří barevné skleněné láhve od nápojů, skleněné nádoby a skleněné střepy.

Do **červených kontejnerů** náleží drobná elektronika (elektropřístroje, zejména audiotechnika, výpočetní technika a její příslušenství, telefony apod.).

Do **bílých kontejnerů** společnosti Textileco a.s. na **sběr textilu** patří oděvy, ložní prádlo, boty a plyšové hračky, jež jsou dále ekologicky využity.

Pytlový sběr v obci Nový Malín funguje tak, že svoz pytlů s vytríděnými složkami zajišťuje Provozní Nový Malín s.r.o. v určených termínech. Pytle na plasty a kompozitní obaly jsou

občanům dodávány od obce, a to vždy při svozu plastů nebo kompozitních obalů, kdy je občanům za plný pytel dodán pytel prázdný.

Plasty jsou sváženy **ve žlutých plastových pytlích** 1× měsíčně.

Kompozitní obaly (= nápojové kartony) jsou sváženy **v oranžových plastových pytlích** 1× za ¼ roku.

Papír je svážen 1× měsíčně, a pro svoz je možno použít vlastní pytle, krabice nebo svázané balíky papíru. Obec sběrné nádoby pro občany nezajišťuje, pouze pro ZŠ.

Zpětný odběr elektrozařízení

Jedná se o zářivky, úsporné zářivky, televize, monitory, fény, ledničky, počítače, přehrávače, mobily, mikrovlnné trouby, hračky a další zařízení, které nejsou podle zákona odpadem, ale zpětně odebíraným elektrozařízením. Kromě červených kontejnerů na elektrozařízení (drobné vyřazené elektrospotřebiče) a sběrného dvoru je možné vysloužilý elektrický spotřebič odevzdat u prodejce při nákupu spotřebiče nového. V obci Nový Malín zajišťuje systém zpětného odběru elektrozařízení společnost ASEKOL a.s.

Stavební odpad

Jedná se o cihly a beton z drobných rekonstrukcí v bytě, umyvadla, toalety, kachličky apod., kdy menší množství odpadu odebere sběrný dvůr a pro větší množství je nutno objednat velkoobjemový kontejner u oprávněných osob. Seznam oprávněných osob je možné získat na stránkách Olomouckého kraje.

Textil

Textil je možno uložit ve sběrném dvoře obce a v kontejnerech rozmístěných po obci.

Kompostování odpadu

Komunitní kompostárna obce Nový Malín je místo určené pouze pro biologicky rozložitelný rostlinný materiál (např. tráva, listí, větve, piliny, apod.) z údržby zeleně a zahrad, vznikající na území obce Nový Malín. Vzniklý kompost je obcí využívám k údržbě a obnově veřejné zeleně v obci. V roce 2017 bylo do komunitní kompostárny přijato cca 147 tun bioodpadu.

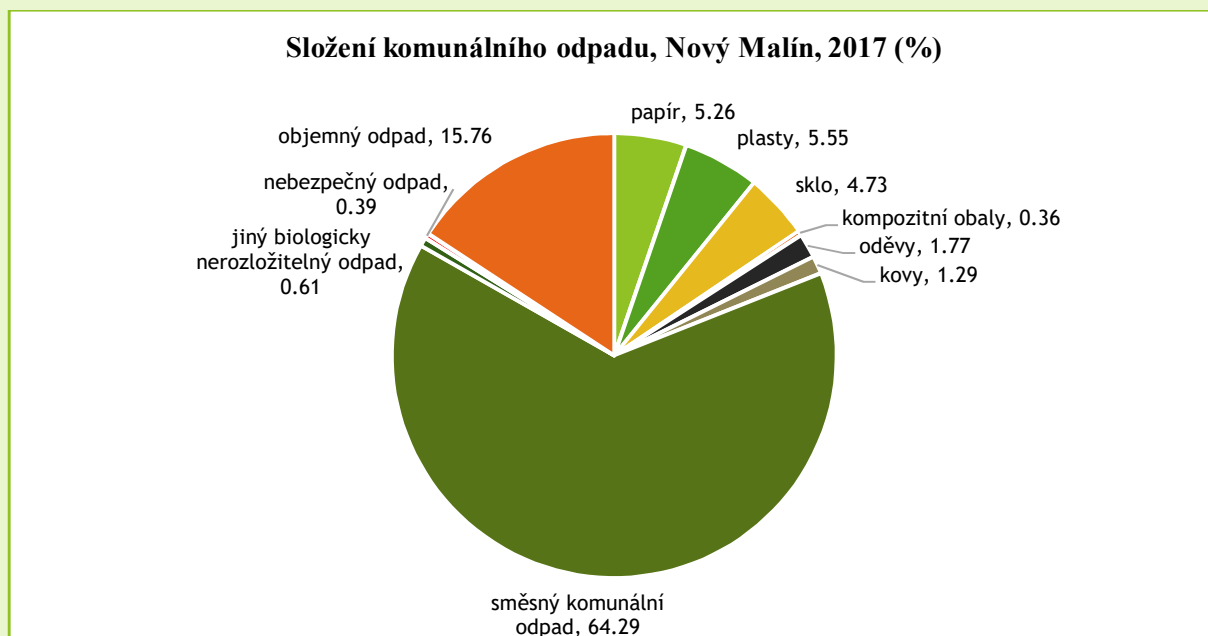
Biologicky rozložitelný rostlinný materiál lze do komunitní kompostárny obce předávat v období od 1.4. do 30.11.

Sběrný dvůr

Sběrný dvůr slouží k ukládání velkoobjemových nebo nebezpečných odpadů a vysloužilého elektrozařízení z činnosti fyzických osob. Sběrný dvůr je umístěn na katastru obce na pozemcích parc. č. 146, 147, 148 a 149/1. Kapacita sběrného dvora je omezena skladovacími prostory a objemem kontejnerů.

V areálu sběrného dvora má obec rovněž umístěnu třídící linku pro vlastní účely, kdy zde dochází k dotřídění využitelných složek komunálního odpadu, které jsou dále prodávány oprávněným osobám a materiálově využívány. V prostoru třídící linky odpadů se nachází pásový dopravník, vyklápeč kontejnerů, hydraulický balíkovací lis, váha, drtič odpadů a briketovací lis.

Nebezpečné odpady jsou soustředovány v zastřešených objektech. Vyřazená elektrická a elektronická zařízení jsou soustředována, kromě zastřešených prostor, také v mobilním e-domku. Ostatní tříděné odpady (např. papír, plast, objemný odpad, stavební odpad) jsou separovaně soustředovány v kontejnerech na ploše, popřípadě v zastřešených prostorech.

Tabulka indikátorů ke kapitole 5

Indikátor	Jednotka	2017
Komunální odpad	kg/obyv.	235,16
Z toho nebezpečný odpad	kg/obyv.	0,91
Vytříděné složky - papír	kg/obyv.	12,37
Vytříděné složky - sklo	kg/obyv.	11,12
Vytříděné složky - plast	kg/obyv.	13,06
Vytříděné složky - kovy	kg/obyv.	3,03
Podíl skládkovaného komunálního odpadu	%	81,04
Podíl spalovaného komunálního odpadu	%	0
Podíl materiálového využití komunálního odpadu	%	18,96
Skládky odpadů na území obce a jejich projektovaná kapacita	m ³	0

Kapitola 6: Ovzduší

Co ovlivňuje kvalitu ovzduší v obci?

Kvalitu ovzduší významně ovlivňují rozptylové a meteorologické podmínky. Převážně na podzim a v zimě v průmyslových aglomeracích a hustě osídlených oblastech dochází ke vzniku smogových situací, které ještě zesilují teplotní inverzí a bezvětřím. Velký vliv na zhoršení kvality ovzduší při těchto podmínkách v daném období má nedokonalé spalování tuhých paliv z domácností. Dalším významným faktorem je používání nekvalitních paliv či dokonce spalování komunálního odpadu, čímž dochází k emisím nebezpečných látek do ovzduší. Jelikož je obec Nový Malín plynofikována, tak podíl domácích topenišť na emisní zátěži vymezeného území není tak vysoký. Tuhá paliva jsou využívána k vytápění v cca 30 % objektů.

Na území obce Nový Malín se nenachází žádný významný znečišťovatel ovzduší.

Jaký je stav ovzduší a produkce znečišťujících látek?

Na území obce se nenachází žádná stanice Automatizovaného imisního monitoringu (AIM). Orientační průběžné údaje o kvalitě ovzduší z hlediska znečištění hlavními činiteli lze získat ze stanice umístěné v nedalekém Šumperku, kde se stanice AIM nachází u 5. Základní školy. Z hlediska typu stanice se jedná o pozadřovou stanici, typ zóny městský s datem vzniku 31.5.2017. Dodavatel dat ze stanice AIM Šumperk není Český hydrometeorologický ústav, ale firma ENVItech Bohemia, s.r.o., která je zodpovědná za úplnost a kvalitu údajů. Vybrané hodnoty jsou uvedeny na následujících obrázcích a v tabulce na závěr této kapitoly.

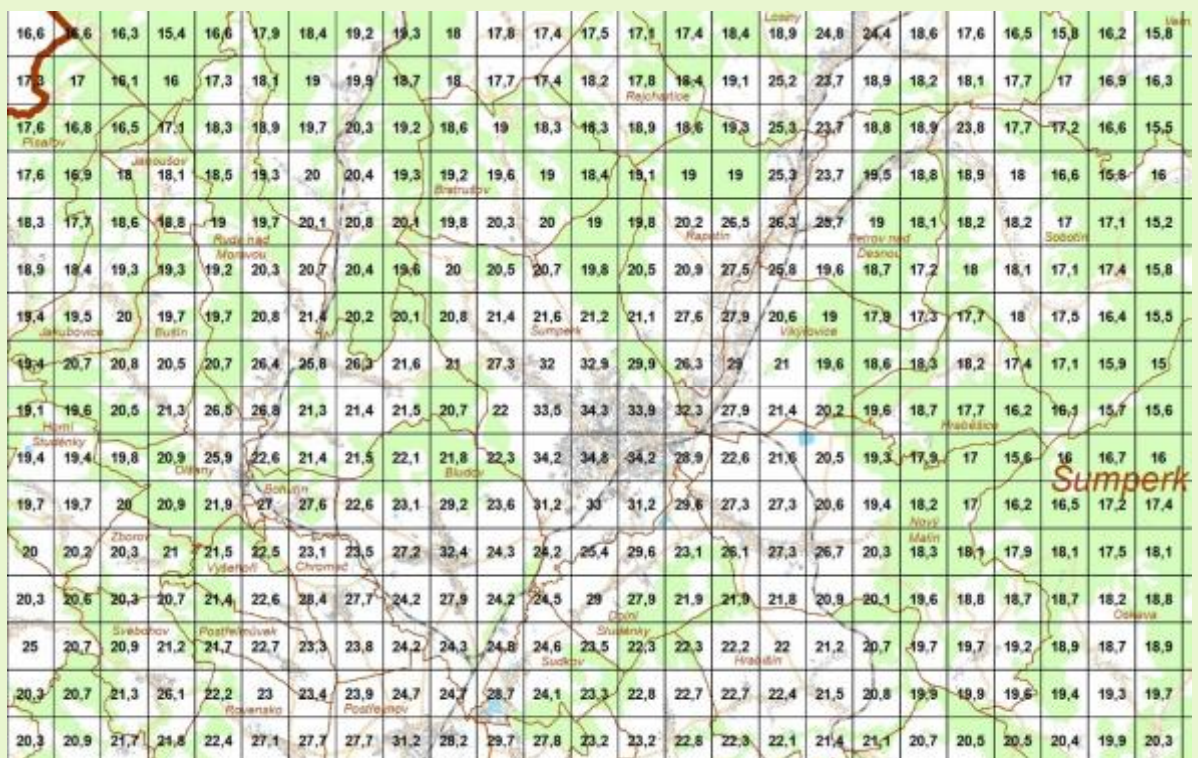
Pětiletý průměr za roky 2012 - 2016 (NO_2 ; $\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Pětiletý průměr za roky 2012 - 2016 (SO_2 ; $\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Pětiletý průměr za roky 2012 - 2016 (PM_{10} ; $\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Nástroje ochrany ovzduší

Hlavním nástrojem na ochranu ovzduší je Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. Obec nemá žádný strategický dokument ani žádnou závaznou vyhlášku zabývající se touto problematikou.

Významným prvkem regulace emisí do ovzduší je zpoplatnění jejich vypouštění, kdy podniky platí za každou tunu zpoplatněné látky (tuhé znečišťující látky TZL, oxid siřičitý SO₂, oxidy dusíku NO_x a těkavé organické látky VOC).

Domácností se týkají i změny vycházející z nového zákona o ovzduší. Ten zakázal od 1. září roku 2022 používání kotlů nižších emisních tříd (1. a 2.) na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu od 10 do 300 kW, které slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění. Tyto kotle by už od roku 2014 neměly být uváděny na trh. Zákon vyžaduje provozovat kotle plnicí stanovené emisní parametry. V principu tedy nemusí být nutná výměna celého kotle, ale například jeho dovybavení automatickým podavačem paliva, zvláštním automatickým hořákem apod. Zákon dále stanovuje povinnost zajistit provedení kontroly technického stavu a provozu těchto kotlů nejpozději do 31. prosince 2016 a od 1. září roku 2022 povinnost provozovat kotel na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu od 10 do 300 kW, který slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění v souladu s požadavky uvedenými v příloze č. 11 k tomuto zákonu.

Kotlíkové dotace jsou účinným nástrojem, jak vyměnit starý kotel za nový a snížit tak emise z lokálního vytápění rodinných domů. První výzva na tzv. kotlíkovou dotaci v Olomouckém kraji odstartovala začátkem roku 2016. Druhá vlna kotlíkových dotací prostřednictvím dotačního programu Kotlíkové dotace v Olomouckém kraji II v rámci Operačního programu Životního prostředí 2014 - 2020 byla spuštěna v září 2017.

Tabulka: Imisní limity vybraných znečišťujících látek platné v roce 2017

Znečišťující látka	Doba průměrování	Imisní limit (µg/m ³)	Počet překročení
SO ₂	1 hodina	350	max. 24× za rok
SO ₂	24 hodin	125	max. 3× za rok
PM ₁₀	24 hodin	50	max. 35× za rok
PM ₁₀	kalendářní rok	40	-
PM _{2,5}	kalendářní rok	25	-
NO ₂	1 hodina	200	max. 18× za rok
NO ₂	kalendářní rok	40	-
CO	max. denní 8hod. klouzavý průměr	10 000	-

Tabulka indikátorů ke kapitole 6

Indikátor	Jednotka	2017 *
Počet ročních překročení imisních limitů SO ₂	Počet dní	0
Počet ročních překročení imisních limitů NO ₂	Počet dní	0
Počet ročních překročení imisních limitů PM ₁₀	Počet dní	3
Maximální koncentrace PM ₁₀	µg/m ³	63,7
Počet ročních překročení imisních limitů CO	Počet dní	0
Počet dní se smogovou situací	Počet dní	17 (pro Olomoucký kraj)

* Z důvodu vzniku stanice AIM Šumperk dne 31.5.2017 nejsou data za rok 2017 kompletní. Tabulka uvádí hodnoty pouze z dostupných údajů za uplynulý rok (úplnost dat 58,9 %).

Kapitola 7: Voda

Jaké zdroje vody obec používá, jaké vodní toky ovlivňují místní hydrologickou situaci a co ovlivňuje kvalitu podzemních vod?

Jak již bylo výše zmíněno, obec Nový Malín využívá jako hlavní zdroj vodovodního systému jímací zářezy v lokalitě zvané „Malínský les“, které jsou v dnešní době posíleny o vodní zdroj „Luže“ (prameniště) a jímací zařízení „Pod lesem“ a „Zajícovo pole“. Místní část obce Nový Malín - Mladoňov je od r. 2007 zásobována pitnou vodou z vrtané studny na p. č. 1117/2. Vzhledem k morfologii katastrálního území obce Nový Malín je zásobování pitnou vodou děleno do rozdílných tlakových pásem.

Hlavním tokem katastrálního území Nový Malín je Malínský potok, který protéká zastavěným územím obce. Malínský potok je levostranným přítokem vodního toku Desná a je ve správě Lesů České republiky s.p., správa toků - oblast povodí Moravy se sídlem ve Vsetíně, pracoviště Šumperk. V zastavěném území protéká Malínský potok upraveným korytem. Severním okrajem katastrálního území protéká Hraběšický potok - také levostranný přítok vodního toku Desná. Na Hraběšickém potoce je realizována vodní nádrž Nový Malín - Krásné, která slouží jednak jako protipovodňová nádrž, jednak pro rekreaci obyvatelstva a rozvoj turismu v dané oblasti. Vodní nádrž Krásné je ve správě Lesů České republiky s.p. - správa toků - oblast povodí Moravy se sídlem ve Vsetíně, pracoviště Šumperk.

Hlavním tokem katastrálního území Mladoňov u Oskavy je vodní tok Mladoňovský potok, který protéká katastrálním územím ve směru sever - jih. Na Mladoňovském potoce jsou vybudovány malé vodní plochy, které slouží jednak k rekreačnímu využití a jednak k chovu ryb. Východním okrajem katastrálního území protéká Václavovský potok.

K zamezení negativního ovlivňování kvality povrchových a podzemních vod, je zbudována odkanalizování celého řešeného území (dešťová, splašková kanalizace), která je v souladu se schváleným *Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje*.

Jaká je kvalita povrchových a podzemních vod v obci?

Téměř všichni obyvatelé katastrálního území jsou napojeni na vodovodní systém Nový Malín či Mladoňov, které jsou v majetku i ve správě obce Nový Malín (Provozní Nový Malín s.r.o.). Kvalita podzemních vod využívaných pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou je zabezpečována jejich chlorováním ve vodojemech.

Kvalita pitné vody je pravidelně kontrolována pomocí laboratorních rozborů, které stanovují obsah látek přítomných v pitné vodě. Hodnoty ukazatelů kvality pitné vody jsou výrazně pod mezími, resp. doporučenými hodnotami dle vyhlášky 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody. V roce 2018 byly například obsahy dusičnanů ve všech odebraných vzorcích pitné vody nižší, než je norma pro kojence (15 mg/l) a tudíž mnohem nižší, než stanovuje norma pro dospělé (50 mg/l).

Západní část řešeného území v okolí Nového Malína - zejména severně od obce - je část převážně ekologicky labilní. To je dáno minimální lesnatostí území a také nízkým stupněm

zastoupení významných ekostabilizačních krajinných prvků. Kromě toho je krajina negativně ovlivněna dlouhodobým působením nevhodné organizace a provozem zemědělské velkovýroby, s kterou souvisí nadměrná chemizace. Ta má špatný vliv na vodohospodářskou situaci v dané oblasti. Z tohoto důvodu byla navržena koncepce odkanalizování celého řešeného území pomocí dešťové kanalizace. Ta odvádí dešťové vody na území obce Nový Malín do povrchových toků (Malínský potok, Hraběšický potok, bezejmenný levostranný přítok Hraběšického potoka, bezejmenné levostranné přítoky Malínského potoka). Část dešťových vod je odváděna povrchovými silničními příkopy a údolnicí mezi stávající zástavbou ve střední části obce otevřeným korytem. V obci Mladoňov pak do bezejmenného levostranného přítoku Mladoňovského potoka. Dešťové vody jsou v maximální míře jímány u jednotlivých nemovitostí a jsou využívány k užitným účelům, jako např. zalévání zahrad a zeleně.

Povrchové vody v katastrálním území obce Nový Malín jsou z chemického hlediska podle VÚV TGM, v.v.i. (2018) v dobrém stavu, a to i přesto, že je v obci Nový Malín i v obci Mladoňov ČOV, jejímiž recipienty jsou Malínský a Mladoňovický potok. Zvýšené riziko průmyslového znečištění v okolí Šumperka má řeka Desná, do které se vlévají oba zmíněné toky a to především z hlediska zvýšených obsahů kadmia, olova, rtuti a niklu.

Území ohrožené záplavami a protipovodňová opatření

Vodní tok Desná sice katastrálním územím Nový Malín neprotéká, ale svým záplavovým územím a aktivní zónou zasahuje do severozápadního okraje katastrálního území Nový Malín. Pro území vymezená jako aktivní zóny záplavového území platí omezení dle § 67 zákona 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon):

1. V aktivní zóně záplavových území se nesmí umísťovat, povolovat ani provádět stavby s výjimkou vodních děl, jimiž se upravuje vodní tok, převádějí povodňové průtoky, provádějí opatření na ochranu před povodněmi, nebo která souvisejí s vodním tokem nebo jimiž se zlepšují odtokové poměry, staveb pro jímání vod, odvádění odpadních vod a odvádění srážkových vod a dále nezbytných staveb dopravní, nebo technické infrastruktury.
2. V aktivní zóně je dále zakázáno:
 - a. těžit nerosty a zeminu způsobem zhoršujícím odtok povrchových vod a provádět terénní úpravy zhoršující odtok povrchových vod,
 - b. skladovat odplavitelný materiál, látky a předměty,
 - c. zřizovat oplocení, živé ploty a jiné podobné překážky,
 - d. zřizovat tábory, kempy a jiná dočasná ubytovací zařízení.

Pro ochranu zastavěného území obce Nový Malín proti extravilánovým přívalovým vodám jsou navrhována opatření, která jsou prováděna dle projektové dokumentace „Revitalizační opatření v k. ú. Nový Malín“ - DÚŘ Ing. Václav Brtna 04/1996, která navrhovala výstavbu šesti retenčních nádrží - suchých poldrů RN1 - RN6 na Malínském potoce a jeho bezejmenných přítocích, na Hraběšickém potoce a jeho bezejmenném levostranném přítoku. Dále realizaci rybníků č. 1 a 2, protierozních zasakovacích průleहů, svodných příkopů a úpravy toků. Poldry RN3, RN5 a RN6 byly již realizovány. Část protierozních zasakovacích průleहů severně od východního okraje zastavěného území byla již rovněž realizována. Na základě nesouhlasného stanoviska CHKO Jeseníky byly vypuštěny navržené poldry označené RN1 a RN2 na Hraběšickém potoce a jeho bezejmenném přítoku. Změnou územního plánu (2018) jsou navrženy další 4 plochy (W1 - W4)

určené pro realizaci hrází záchytných poldrů extravilánových vod, které jsou současně vymezeny jako veřejně prospěšná opatření - plochy pro snižování ohrožení v území povodněmi a jinými přírodními katastrofami.

Kromě protipovodňových opatření a dešťové kanalizace je v katastrálním území obce snaha o budování dlážděných cest, které (na rozdíl od velkoplošných asfaltovaných ploch) umožňují zasakování dešťových vod, čímž přispívají k přirozenému doplňování podzemních vod a předcházejí výrazné akumulaci dešťových srážek na povrchu terénu.

Nástroje v oblasti vodního hospodářství

- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů
- poplatky za odběr pitné vody a odstraňování odpadních vod

Jak bylo uvedeno v kapitole 3, východní území obce Nový Malín se překrývá s územím chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) Jeseníky. Tato oblast chrání vodní odtoky z Jeseníků, které jsou důležitým zdrojem pro významné vodní toky v oblasti.

Klíčovou součástí ochrany povrchových i podzemních vod je likvidace odpadních vod. Jak bylo uvedeno výše, 99 % obyvatel je napojeno na kanalizaci s koncovou ČOV přímo v obci Nový Malín, kterou stejně jako kanalizaci provozuje firma Provozní Nový Malín s.r.o.

Za spotřebu pitné vody a stočné platily obyvatelé v roce 2017 51,00 Kč za m³. Z toho 25,00 Kč za m³ představovala cena upravené pitné vody a 26,00 Kč byla cena vody odkanalizované.

Tabulka indikátorů ke kapitole 7

Indikátor	Jednotka	2017
Výskyt kulminačních průtoků se 3. stupněm povodňové aktivity	Počet dní/rok	0
Podíl obyvatel připojených na veřejný vodovod	%	99
Podíl obyvatel připojených na kanalizaci s koncovou ČOV	%	99
Stupeň čištění ČOV		sekundární
Cena vodného a stočného	Kč/m ³	51,00
Obsah dusičnanů v pitné vodě	mg/l	<15
Obsah celkového dusíku na odtoku z ČOV	mg/l	21,78
Obsah fosforu na odtoku z ČOV	mg/l	0,25
Koeficient využití kapacity ČOV	%	75

Kapitola 8: Hluk

Jaké jsou zdroje hlukové zátěže?

Hluk je každý nechtěný zvuk (bez ohledu na jeho intenzitu), který má rušivý nebo obtěžující charakter nebo který má škodlivé účinky na lidské zdraví. Hluk se vyjadřuje a měří nejčastěji jako ekvivalentní hladina akustického tlaku (L_{Aeq}), jednotkou je decibel (dB).

Lékařské i statistické studie dokazují, že hluk má nepříznivý vliv na lidské zdraví. Sluch prvotně slouží člověku především jako varovný systém. Organismus kvůli tomu reaguje na hluk jako na poplašný signál. Dochází ke zvýšení krevního tlaku, zrychlení tepu, stažení periferních cév, zvýšení hladiny adrenalinu či ke ztrátám hořčíku. Hluk má také poměrně významný vliv na psychiku jednotlivce a často způsobuje únavu, depresi, rozmrzelost, agresivitu, neochotu, zhoršení paměti, ztrátu pozornosti a celkové snížení výkonnosti. K poškození sluchu ale může vést i dlouhodobé vystavování hluku kolem 70 dB.

Jediným významnějším zdrojem hlukové zátěže v obci je doprava. Hluk ze silniční dopravy představuje v řešeném území významnější problém zejména podél silnice II/446, protože převádí větší množství vozidel. Málo významným zdrojem hluku je zde železniční doprava. Výhledově by měly být negativní vlivy dopravy (emise, hluk) eliminovány formou stavebních a dispozičních opatření v rámci jednotlivých objektů situovaných podél silnic, frekventovanějších místních komunikací, případně i podél železniční trati.

Hluk z letecké dopravy z nedalekého Aeroklubu Šumperk z.s. nepřekračuje při běžném provozu (výcvik pilotů a vyhlídkové lety) limitní hodnoty. Pouze při nepravidelných akcích dochází k překračování těchto hodnot z leteckého provozu. S ohledem na nízkou četnost a průběh pouze v denní době, se nepředpokládá potřeba zvláštních protihlukových opatření.

Jak obec zajišťuje hlukovou zátěž a jaký podíl občanů je vystaven nadměrnému hluku?

Jak již bylo zmíněno výše, hlavním zdrojem hluku v obci je především silniční doprava, konkrétně podél silnice II/446. Žádný jiný významný zdroj hlukového zatížení se v obci nenachází.

Obec nemá zpracovanou detailní hlukovou mapu s vyznačenými úrovněmi hluku pro jednotlivé části obce. Částečně je problematika řešena v územním plánu. V rámci nové výstavby dopravních staveb musí být vyhodnoceny dopady na stávající i navrhovanou zástavbu. V případě překročení limitních hodnot bude třeba zajistit dostatečná opatření tak, aby hlukové hladiny nepřesahovaly tyto hodnoty.

Dílčí měření hluku může být stanoveno v důsledku posuzování vlivu na životní prostředí (tzv. EIA) při výstavbě nebo významné rekonstrukci průmyslových podniků.

Jak obec zajišťuje ochranu před nadměrným hlukem?

Ochrana lidského zdraví před hlukem je stanovena v zákoně č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Limity pro hluk jsou podrobně stanoveny v Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

Obec Nový Malín, podobně jako jiné obce podobné velikosti, nemá příliš možností k omezení hlukové zátěže z dopravy. Nejúčinnějšími nástroji je především eliminace příčin hluku - tedy snížení dopravní zátěže, protihlukové stěny, výsadba zeleně podél komunikací či změna povrchu vozovky.

Prstnatec bezový - vzácná orchidej vyskytující se na území Nového Malína

Kapitola 9: Veřejná zeleň

Co ovlivňuje množství a kvalitu zeleně v obci?

Veřejná zeleň hraje v životním prostředí obce nezanedbatelnou úlohu. Plní řadu důležitých funkcí. Kromě funkcí ekologických, mezi které patří zejména klimatická, hydrologická, půdoochranná, fytobiotická či zoobiotická, se rovněž hovoří o funkcích sociálních (rekreační, hygienická, estetická či psychologická) a ekonomických (tvorba pracovních míst, zvýšení atraktivity bydlení, atd.). I ty jsou pro kvalitu obyvatel v obci velmi důležité.

Na kvalitu městské zeleně mají vliv zejména negativní faktory, které ji ovlivňují, a její výchova. Nejčastěji zmiňovanými hrozbami pro městskou zeleň jsou přímý škodlivý vliv člověka, vytlačování zeleně zástavbou a nedostatek nezastavěného prostoru, izolovanost zelených ploch, znečištěné prostředí a nedostatečná ochrana přírody. Ke ztrátě zeleně rovněž dochází z důvodu jejího kácení, což však musí mít vždy jasné důvody v souladu s platnou legislativou.

Mezi další důvody kácení se řadí rekonstrukce infrastruktury a kácení dřevin podél silnic a železnic v případě jejich špatného zdravotního stavu nebo poškození, či probírky dřevin v břehových porostech podél vodotečí v závislosti na jejich zdravotním stavu. Každé kácení zeleně je kompenzováno náhradní výsadbou.

Kolik je v obci zeleně, co ji tvoří a jaký je její stav?

Na území obce se nachází tři typy zeleně: veřejná, vyhrazená a obytná zeleň, viz. níže. Obec nemá zpracován pasport zeleně.

Veřejná zeleň

Veřejnou zeleň představuje rozšířený návesní prostor v části Plechy, předprostor kostela a hřbitova, dílčí plochy v lokalitě U poldru, a ostatní návesní plochy včetně navazujících ploch podél komunikací, obytné zástavby, občanské vybavenosti a výroby.

V severní části Nového Malína je v návaznosti na předprostor hřbitova navržena plocha veřejné zeleně, na níž by měl být založen menší park s cílem vytvoření důstojnějšího prostředí před hřbitovem a doplnění dosud chybějících rozptylových a relaxačních ploch v této části obce.

Vyhrazená zeleň

Jako plochy vyhrazené zeleně se vymezují plochy v uzavřených areálech občanské vybavenosti, tj. zejména školní a sportovní areály s větším podílem zeleně: areály základní a mateřské školy, sportovní areál na SV okraji Nového Malína, kynologický areál na západním okraji obce, malá sportovní plocha na jižním okraji obce, areál hřbitova v Novém Malíně a malý sportovní areál v místní části Mladoňov.

Obytná zeleň

Do ploch obytné zeleně, která spoluvytváří systém sídelní zeleně, byly zařazeny ty plochy hromadného bydlení, kde je vyšší zastoupení částečně veřejně přístupné zeleně.

Nejsou samostatně vymezeny plochy zeleně v individuální zástavbě, přesto je třeba, aby v těchto plochách nedocházelo k radikálnímu snižování stávajících ploch obytné zeleně ve prospěch nové výstavby, respektive nadměrného zahušťování stávající zástavby.

Na území obce se nachází celkem tři památné stromy, viz. níže. Jedná se o dřeviny, které podléhají režimu zvláštní ochrany podle zákona o ochraně přírody.

	Druh	Chráněn od	Obvod kmene (m)	Výška (m)
Verebelyho dub	dub letní	5.9.2004	4,70	28
Mladoňovská lípa	lípa velkolistá	23.5.2000	5,72	20
Dub u malínských mezí	dub letní	29.11.2006	4,45	21

Je třeba si uvědomit, že na celkové rozloze zelených ploch v obci se ve významné míře podílí zeleň zahrad RD, jelikož se jedná o obec s převážně rodinnými domy a k nim přilehlými zahradami.

Významný vliv sehrává poloha obce v blízkosti lesa, CHKO Jeseníky.

Jakými způsoby obec zajišťuje dostatek, kvalitu a dostupnost zeleně?

Základními nástroji pro ochranu zeleně na území obce jsou zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a vyhláška MŽP č. 395/1992 Sb., v platném znění. Dřeviny jsou chráněny před poškozováním a ničením, pokud se na ně nevztahuje ochrana přísnější nebo ochrana podle zvláštních předpisů. Péče o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování, je povinností všech vlastníků.

Pokud jde o nelesní zeleň, je kompetentním orgánem Obecní úřad Nový Malín. Toto pracoviště je zodpovědné za povolování kácení nelesní zeleně podle zmíněného zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Týká se to nejen zeleně veřejné, ale i stromů na soukromých pozemcích, pokud dosahují parametrů daných zákonem. O údržbu obecní zeleně se stará Provozní Nový Malín s.r.o.

Tabulka indikátorů ke kapitole 9

Indikátor	Jednotka	2017
Plocha veřejně přístupné zeleně	ha	1,15
Plocha administrativního území	ha	2 732,63
Podíl veřejně přístupné zeleně	%	0,04
Plocha veřejně přístupné zeleně na obyvatele	m ² /obyv.	3,29

Kapitola 10: Ochrana přírody a využití území

Jaká jsou východiska ochrany přírody a krajiny obce?

Klíčovým prvkem z hlediska ochrany přírody a krajiny na administrativním území obce je Chráněná krajinná oblast Jeseníky, která má výměru 740 km² a řadí se k největším CHKO na území ČR. Na administrativním území obce se nachází I. a III. zóna CHKO Jeseníky. I. zóna je charakteristická zbytky pralesovitých porostů a přírodě blízkých nebo člověkem málo pozměněných lesů, ekosystémy vysokohorského bezlesí a rašeliništními biotopy hlavního hřebene Hrubého Jeseníku a jeho bezprostředního okolí. Ostatní lesy I. zóny mají přirozenou nebo přírodě blízkou druhovou skladbu a prostorovou i věkovou strukturu. Z pohledu krajinně-estetického se jedná o mimořádně hodnotná území. III. zóna, svým největším plošným zastoupením, představuje jakousi plošnou výplň CHKO a zahrnuje člověkem výrazně pozměněné ekosystémy, lesy s nepřirozenou druhovou skladbou, věkově a prostorově málo strukturované monokultury a většinu nezastavěného území mimo les. I zde se fragmentárně vyskytují přírodní a přírodě blízké biotopy, které jsou zpravidla podchycené jako biocentra či interakční prvky v rámci územního systému ekologické stability.

Z hlediska zvláštní ochrany je na území CHKO Jeseníky vyhlášeno celkem 31 maloplošných zvláště chráněných území, ovšem žádné se nenachází na administrativním území obce. Celková plocha CHKO Jeseníky na území obce Nový Malín představuje území s rozlohou 1 096,47 ha.

Dalším důležitým prvkem ochrany přírody je Evropsky významná lokalita Údolí Malínského potoka o rozloze 22,0705 ha (nadmořská výška 600 - 760 m n. m.), která je součástí Natura 2000. Natura 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast (endemické).

Údolí Malínského potoka je asi 2 km dlouhý úsek procházející korytem a dolní částí hluboce zaříznutého zalesněného údolí na horním toku Malínského potoka. Západní okraj lokality je cca 2 km západně od obce Nový Malín. Jedná se o významnou lokalitu druhu šikoušku zeleného (*Buxbaumia viridis*) v Olomouckém kraji. V současné době nebyly na lokalitě pozorovány žádné vlivy, jež by nějakým způsobem ovlivňovaly přítomnou populaci druhu. Určité riziko představuje těžba dřeva, v jejímž důsledku může dojít ke změně mikroklimatu a odstranění dřevní hmoty z blízkosti toku.

Zvýšení ekologické stability si klade za cíl krajinnotvorný program nazvaný Územní systém ekologické stability (ÚSES), jež je tvořen následujícími prvky: biocentrum, biokoridor a interakční prvek. ÚSES může být charakteru nadregionálního, regionálního nebo lokálního. Na administrativním území obce se nachází Regionální biocentrum Malínský kopec, které zahrnuje luční komplex Malínských mezí a navazující lesní porosty zejména údolí Malínského potoka, kde se překrývá s evropsky významnou lokalitou Údolí Malínského potoka. Charakter lesních porostů je převážně smíšený, vyskytují se i přírodě blízké porosty s dominantním bukem nebo kulturní smrčiny. Výměra tohoto biocentra je 252 ha.

Jaké je funkční rozdělení obce a jaké zde nacházíme prvky ekologické stability?

Podíl jednotlivých druhů ploch na celkové rozloze administrativního území obce

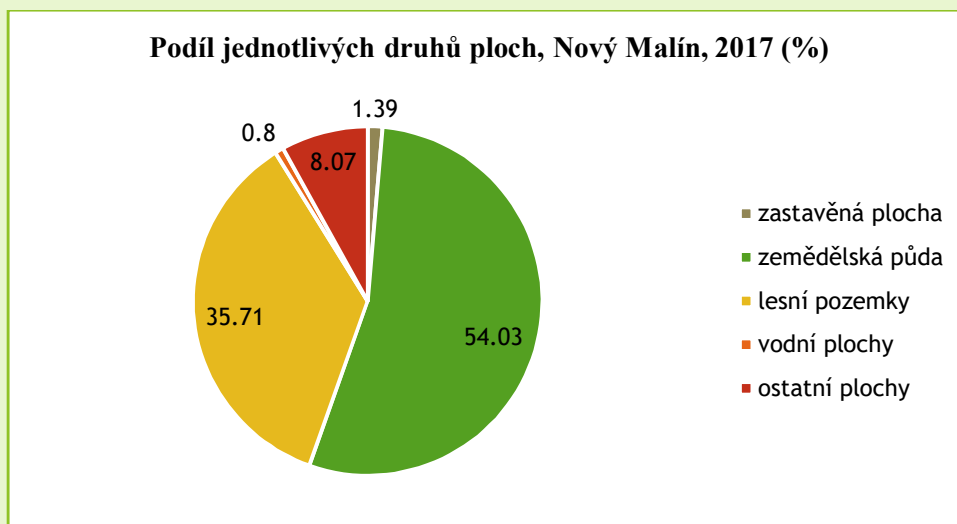
Druh pozemku	Výměra v ha (31.12.2016)	Výměra v ha (31.12.2017)
Zemědělská půda	1 476,95	1 476,34
Orná půda	947,35	946,05
Chmelnice	0	0
Vinice	0	0
Zahrada	76,72	77,38
Ovocný sad	0	0
Trvalý travní porost	452,89	452,92
Nezemědělská půda	1 255,68	1 256,29
Lesní pozemek	975,82	975,82
Vodní plocha	21,90	21,90
Zastavěná plocha a nádvoří	38,34	38,06
Ostatní plocha	219,62	220,51
CELKEM	2 732,63	2 732,63

Na základě funkčního rozdělení území se dá stanovit, zda je území z ekologického hlediska stabilní, a to pomocí tzv. koeficientu ekologické stability (KES), který udává poměr ekologicky stabilnějších ploch (lesy, vodní plochy, zahrady, atd.) k plochám ekologicky méně stabilním (orná půda, zastavěné plochy, ostatní plochy). Je to tedy podíl ekologicky příznivých ploch k plochám, které zatěžují životní prostředí. Platí úměra, čím vyšší je hodnota KES, tím větší je podíl trvalých vegetačních ploch a území je ekologicky stabilnější.

Koeficient stability obce Nový Malín je 1,27. Celková průměrná hodnota KES pro území ČR činí 1,07 (2017). Hodnoty uvedeného koeficientu v rozmezí $1,00 < KES < 3,00$ jsou obecně klasifikovány následovně: vcelku vyvážené území, kde jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami, důsledkem je i nižší potřeba energo-materiálových vkladů.

Významným faktorem využití a ochrany území je rovněž určení zastavitelného území, což jsou plochy vymezené územním plánem obce. Mimo takto vymezené území výstavba není povolena. Zastavování může rovněž probíhat v již zastavěném území obnovou tzv. „brownfields“ (opuštěné a nevyužívané nemovitosti), což bylo využito při výstavbě cca 67 nových rodinných domů, které byly postaveny v místě bývalého JZD. V případě zástavby tzv. „brownfields“ mohou významný problém představovat území se starými ekologickými zátěžemi (kontaminace půdy z průmyslu atd.).

V systému evidence kontaminovaných míst je v katastru obce Nový Malín uvedena pouze jedna lokalita (Cihelna), u které již proběhla částečná rekultivace.

Jaké nástroje ochrany přírody a krajiny obec používá?

Základními nástroji ochrany přírody na území obce jsou zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška MŽP č. 395/1992 Sb., v platném znění. Rovněž se uplatňují principy tzv. „obecné“ ochrany přírody a krajiny týkající se lesů, vodních ploch, vodních toků a jejich nivních údolí.

Obec nemá zpracován žádný vlastní koncepční materiál ochrany přírody. Významným nástrojem ochrany přírody a krajiny je však územní plán. Dalším nástrojem pro omezení nadměrné zástavby na pozemcích, které jsou součástí zemědělského půdního fondu (ZPF), jsou poplatky za odnětí půdy z tohoto fondu.

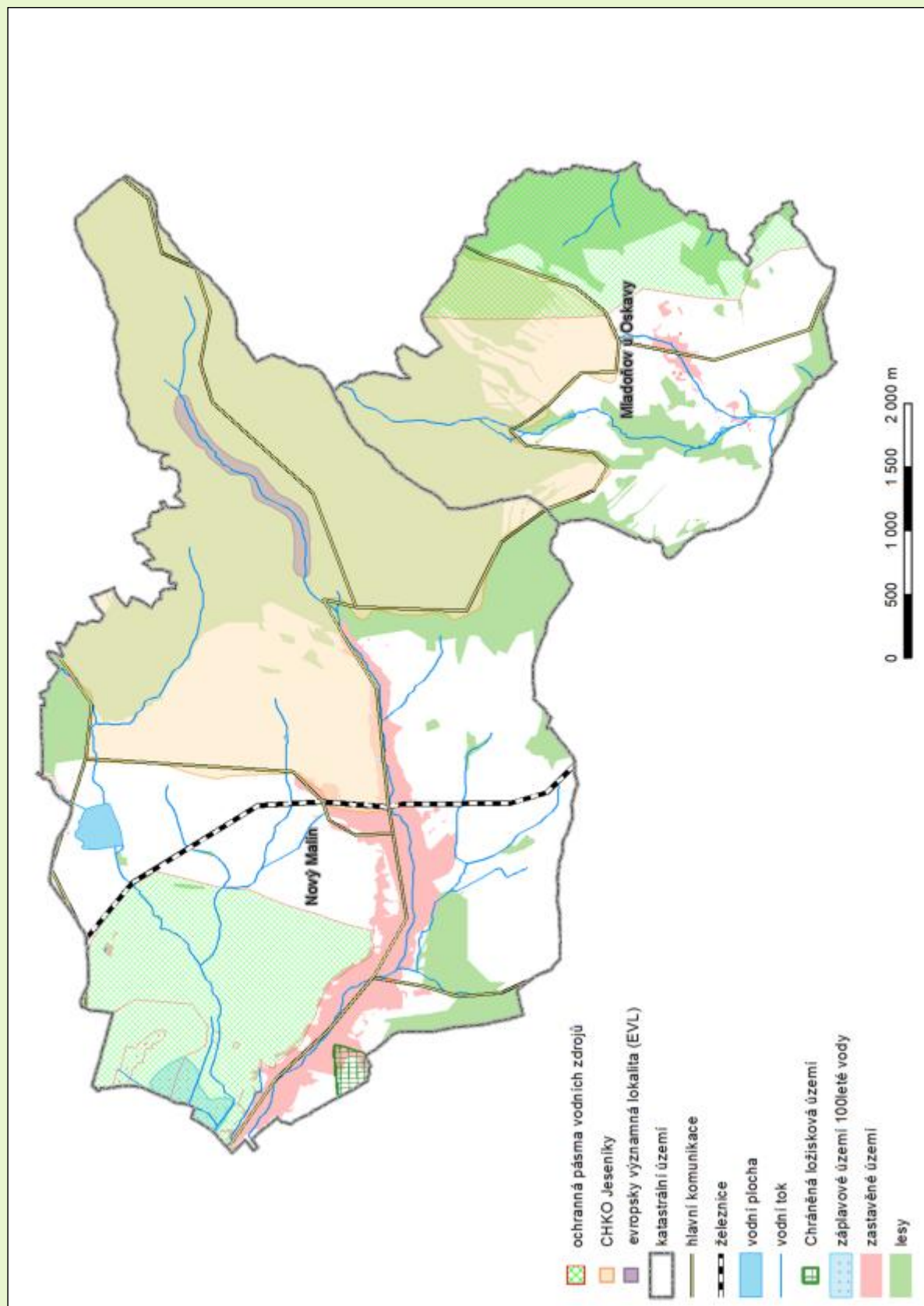
Důležitými hráči v ochraně přírody jsou také místní spolky či neziskové organizace, které se věnují zejména aktivní péči o přírodní lokality, vzdělávání v ochraně přírody či tvorbě odborných či popularizačních materiálů. Na území obce se nachází:

- Ústav ekologického vzdělávání, z.ú. Mladoňov (výukové programy s ekologickým, sportovním a kreativním zaměřením pro děti z mateřských a základních škol, školní výlety, školy v přírodě, příměstské i pobytové tábory)
- MAS (Místní akční skupina) Šumperský venkov, z.s. (zapsaný spolek s cílem spojovat lidi, obce, firmy a neziskové organizace)

Tabulka indikátorů ke kapitole 10

Indikátor	Jednotka	2017
Koeficient ekologické stability území (KES)	index	1,27
Plocha zvlášt' chráněného území	ha	1 096,47
Plocha administrativního území	ha	2 732,63
Podíl zvlášt' chráněných území z celkové rozlohy území	%	40,13
Plocha zastavěných ploch	ha	38,06
Podíl zastavěných ploch území z celkové rozlohy území	%	1,39
Plocha ostatních ploch	ha	220,51
Podíl ostatních ploch z celkové rozlohy území	%	8,07
Plocha zemědělské půdy	ha	1 476,34
Podíl zemědělské půdy z celkové rozlohy území obce	%	54,03
Plocha lesů	ha	975,82
Plocha lesů z celkové rozlohy území	%	35,71
Plocha vodních ploch	ha	21,90
Podíl vodních ploch z celkové rozlohy území	%	0,80
Plocha „brownfields“ (staré nevyužité povozní areály)	ha	0
Plocha zastavitelného území	ha	64,83
Poměr celkové plochy „brownfields“ k zastavitelné ploše	%	0

Příloha: Mapa významných prvků

Zpráva o stavu životního prostředí obce Nový Malín

Autoři: Petra Tylichová, Pavlína Sionová, Jiří Hladík

Zpracovala společnost **GEOTest, a.s.** a **obec Nový Malín** v roce 2018.

Kromě informací poskytnutých obcí Nový Malín pro sestavení zprávy, byly v publikaci použity informace z veřejných zdrojů a publikací na internetu. Rovněž byly použity údaje z textové části územního plánu obce Nový Malín, který je v některých místech přímo citován.

Ilustrační obrázky použité na úvodní stránce jsou staženy z volně přístupných webových stránek a jsou dostupné online na www.top09.cz, www.pixabay.cz a www.mapio.net.